

Nr 100.

Av herr **Wigforss m. fl.**, *angående avvecklingen av Kreditkassans engagemang m. m.*

I statsverkspropositionen, under Utgifter för kapitalökning sid. 10 ff., upptar chefen för finansdepartementet till behandling frågan om aktiebolaget Kreditkassan av år 1922, dess fortsatta verksamhet och den tid en avveckling av kassans engagemang kan tänkas kräva. Vid Kreditkassans bildande förutsattes, att dess verksamhet skulle upphöra med utgången av år 1927. Det torde emellertid ha blivit alltmera klart, att en så hastig avveckling icke kan genomföras, såvida man önskar hålla statens förluster på kassans engagemang inom så snäva gränser som möjligt. Kassans styrelse har också i en skrivelse till chefen för finansdepartementet hemställt om sådana åtgärder, att kassan må kunna fortsätta sin verksamhet i samma former som hittills. Därest det skulle finnas önskvärt att fastställa någon tid, inom vilken kassans ytterligare fortbestånd skall prövas, föreslår styrelsen, att denna tid bestämmes till utgången av år 1932.

Chefen för finansdepartementet säger sig dela styrelsens mening, att den nuvarande formen för kassans verksamhet bör bibehållas vid avvecklingen av kassans engagemang, och att sålunda avtalet mellan staten och vissa banker bör förlänas fortsatt giltighet. Endast i fråga om tiden för kassans fortbestånd uttalar en från styrelsen avvikande mening. Chefen för finansdepartementet synes nämligen förutsätta, att avvecklingen kan försiggå snabbare än styrelsen tänkt sig, och att man alltså kan stanna för en kortare tid än intill utgången av år 1932. Därest från riksdagens sida invändning icke framställes mot en förlängning, säger sig chefen för finansdepartementet ha för avsikt att underställa frågan härom Kungl. Maj:ts prövning.

Åtskilliga anledningar synas oss föreligga för riksdagen att hemställa om en annan form för detta ärendes fortsatta behandling än den chefen för finansdepartementet i likhet med kassans styrelse synes tänka sig. Det torde såväl inom som utom riksdagen ha allmänt förutsatts, att då en avveckling av Kreditkassans engagemang inte visat sig möjlig före utgången av år 1927, hela frågan ånyo skulle komma under riksdagens prövning, alltså senast vid innevarande års riksdag. Denna uppfattning torde snarast ha fått ökad styrka genom den kritik, som tid efter annan gjort sig hörd gentemot åtgärder från kassans sida. Om det berättigade eller oberättigade i denna kritik har det ju icke varit möjligt för utomstående, och alltså inte heller för riksdagens ledamöter, att bilda sig någon mening. I alla händelser synes riksdagen ha velat erinra om sitt intresse för frågan genom sin skrivelse nr 189 av den 4 maj 1926, däri det heter, att

”om än med hänsyn till ingångna kapitalengagemang det icke torde visa sig möjligt att inom den angivna tiden helt avveckla Kreditkassans verksamhet, riksdagen dock utginge ifrån, att kassan icke därefter iklädde nya engagemang av beskaffenhet att kunna medföra ökad risk för staten, med mindre riksdagens medgivande först inhämtades”.

Den tanken torde icke ha varit främmande för åtskilliga riksdagens ledamöter, att i fortsättningen en annan form skulle visa sig mera tjänlig för en tillfredsställande avveckling av kassans engagemang än den kombination av statens och vissa enskilda bankers intressen, som kom till stånd genom riksdagsbeslutet år 1922. Statens engagemang ha tydligen blivit mycket mera omfattande än riksdagen från början väntade sig. Riskerna ha också visat sig vara större, och redan konstaterade samt med sannolikhet väntade förluster ha stigit till högst betydande belopp.

Under sådana förhållanden synes det naturligt, att statens dominerande intresse i ett företag, där riskerna praktiskt taget torde påvila staten allena, kommer tydligare till uttryck än nu är fallet. Det torde icke vara förenat med några svårigheter för Kungl. Maj:t att redan till årets riksdag framkomma med förslag till sådana anordningar för den fortsatta avvecklingen av Kreditkassans engagemang, att inflytandet över denna avveckling förbehålles statens representanter.

I avvaktan på de närmare upplysningar rörande Kreditkassans engagemang och lidna förluster, som av Kungl. Maj:t i nu åsyftade sammanhang kunna lämnas, synes riksdagen kunna begränsa det belopp, som avsättes för mötande av förluster å Kreditkassan av år 1922, till fem miljoner kronor.

Vi föreslå sålunda,

att riksdagen måtte till fonden för mötande av förluster å Kreditkassan av år 1922 avsätta ett belopp av fem miljoner kronor; samt

att riksdagen måtte hemställa om förslag från Kungl. Maj:t angående formen för den fortsatta avvecklingen av Kreditkassans engagemang i överensstämmelse med ovan angivna riktlinjer.

Stockholm den 21 januari 1927.

Ernst Wigforss.

Edv. Björnsson.

C. A. Reuterskiöld.

Gustav Möller.

Sten Stendahl.

Per Gustafsson.

Rickard Sandler.